

umis piirimaade sekretär kuni 1939, on tegelnud seejärel piirimaade küsimuste alal Tallinnas. — I eesti asunikude laulupidu korraldati 1912 Narvas (mitte Novgorodis). Maailmasõja ajal hävisid S-i asunduste materjalid Põhja-Venemaal, mitte aga Lõuna-Venemaa kohta. S-i õhutusel korraldati laulupeod veel eesti asundustes Strugi-Belajas ja Simitsas (1909). Oudova semstvo valimistel (1913) pääsesid 4 eestlast semstvo liikmeks; neist üks (Karl Tomson) oli ka semstvo valitsuse liikmeks ja revolutsiooni ajal 1917. a. Oudova maakonna komissariiks. S-i poolt Kaukaasias arendatud kihunduse tagajärjel valiti 1918. a. Abhaasia asutava kogu liikmeks 2 eestlast. — S. asutas a. 1927 Petserimaal ja Ingeris uusi pühapäevakoole; ta korraldas rohkel arvul mitmesuguseid kursusi, pani aluse mitmele seltsile ja reformeeris eesti-vene segakogudusi rahvuslikeks eesti kogudusiks. Ta on käinud mitmel korral Lätis, ms. koos P. Voolaine'ga 1931. a. ka Lutsis, eestlaste organiseerimise asjus. S. on teotsenud samuti rahvaluulekogujana. A-il 1894—1902 on ta olnud J. Hurda (vt. *Suppl.*) kaastööline ja saatnud mõne saadetise ka M. J. Eisen'ile (vt. ka *Suppl.*). A-l 1926 alustas S. Piirimaade Seltsi ülesandel ja kulul suuremat rahvaluulekogumist Setumaal, rakendades selleks tööle kooliharidust saanud setu noori. See kogumistöö, mis on toimunud a-st 1933 S-i enda kulul, kestis laiemal kujul kuni 1936 ja andis kõigiti tähelepandavaid tulemusi. 1939. a. oli korjanduste suurus juba umb. 124 000 lk., millest seni vähem kui pool (50 350 lk.) on talletatud Eesti Rahvaluule Arhiivi. Kogu sisaldab eranditult ainult setude endi poolt kirjutatud setu rahvaluulet, peamiselt rahvalaule (ms. rohkesti improvisatsioone) ja rahvajutte. Üleskirjutistes on püütud säilitada kohalikku keelemurret ja rahvapärast väljendusviisi. Kogu koosneb kaustikuist, mis on järjestatud kronoloogiliselt ja pagineeritud jooksva numeratsiooniga. Kuigi lehekülgede arvult on ületatud isegi Hurda kogu, on selle sisaldus Hurda omast siiski hoopis väiksem. Eesti Rahvaluule Arhiivi deponeeritud 50 350 lk-l leidub 6025 rahvalaulu, 1470 rahvajuttu, 2503 mõistatust, 710 vana-sõna ja 443 punkti uskumusi ja kombeid; kõike kokku seega 11 151 punkti. S-i kaastöölistest-kogujatest on olnud pro-

duktiivsemad: Viktor Ruusamägi, Aleks Põhi, Anna Nurmetu, Anna Tammeorg, Nikolai Sõrmus jt. On avastatud ka mitmeid uusi setu suurlaulikuid ja häid jutustajaid, nagu Maria Kütte, Akuliina Ruusamägi, Maria Krüüts (vt. neid *Suppl.*), Maria Laanetalu (Ruusamäe õde), A. Paloots jt.

Eesti Rahvaluule Arhiivist ja isikl. saadud andmed; „Vaba Sõna“ 1934, nr. 30 ja 99 (O. Loooris); Post. 1936, nr. 92 (E. Päss) ja 94. T.; R. V.

SOOM, Arnold, arhivaar ja ajaloolane, sünd. 21. V 1900 vkj. Virumaal Vao v. taluniku pojana, õppis 1908—10 Kilti vallakoolis, 1912—16 Väike-Maarja khk-koolis, 1917—22 Tartus H. Treffner'i gümnaasiumis ja 1922—30 Tartu ülikooli filosoofiateaduskonnas, mille lõpetas Eesti ja Põhjamaade ajaloo alal mag. phil. astmega. Teeninud 1922—28 Riigi Keskarhiivis Tartus, toimib ta a-st 1930 Narva linnaarhivaarina ja ühtlasi linnamuuseumi juhatajana. Korraldanud viimase asutise otstarbekalt ümber, asutas ta selle juurde Eesti-Ingeri etnograafilise osakonna, mille jaoks kogus rohkesti vanavara. A-st 1934 on S. ka Narvas Peeter I muuseumi ja ta enda poolt organiseeritud Narva linna turistide-büroo juhataja. A-l 1931 kutsus S. ellu Narva Ajaloo Seltsi, mille esimeheks ta on olnud algusest peale; ta on teotsenud ka muinsuskaitse rakendamisel. S-i poolt avaldatud ajaloo teaduslike tööde hulgas on tähtsamad „Jakob Fougdti tegevus Narva bürgermeistrina (aa. 1644—1653)“ („Ajalooline Ajakiri“ 1934), „De Ingermanländska städerna och freden i Stolbova 1617“ (*Svio-Estonica* 1936) ja „Ivangorod als selbständige Stadt 1617—1649“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1935, Tartu, 1937). Peale selle on S. avaldanud hulga lühiaurimusi eeskätt Rootsi ajast, peamiselt kaubanduslike, sõjaliste ja hariduslooliste küsimuste kohta. Samuti on ta avaldanud kaastööd maakondi kirjeldavas koguteoses „Eesti“, „Eesti ajaloos“ II (1937), pilditeoses „Vana Narva“ (1939), ajakirjus „Ajalooline Ajakiri“, „Sõdur“, „Kaitse Kodu“, „Eesti Kirjandus“ jt., ning ajalehis.

Isikl. jm. saadud andmed.

O. L.

SOOP, Eric, Rootsi sõjaväelane ja riigitegelane, sünd. 16. XII 1643, astus 1672 kaptenina Rootsi riigi teenistusse,